

„kizárta őket a további kutatási lehetőségéből”

Mindig is - felerősödőleg 1920 óta - van egy olyan összefüggés, hogy az állami politika valamiféle aggodalommal tekintett az önálló gondolkodású tudósokra. Ez vélhetőleg az állami-hatalmi gépezet és a tudományos logikával szerveződő közösség eltérő céljaiból következik. De az állami politika (kb 1975 től napjainkig) mindig megelégedett azzal, hogy a aktuális céljainak kevéssé gazsulláló tudósokat nem juttatta külön kutatási erőforrásokhoz (un kutatási pénzhez) , esetleg - így úgy - akadályozta műveik megjelenését, utolsó előtti eszközként pedig a már korábban elért tudományos vagy egyetemi állásból eltávolította őket, abból kiindulva, hogy a megélhetési költségek előteremtése elég sok időt elvesz majd tőlük, ezért nem állítják elő nem kívánatos tudományos műveik kéziratait.

Új fejlemény, hogy a nem kívánatos tudósoktól nemcsak azokat az erőforrásokat vonják el, amiket valaki másnak oda lehet adni, hanem azokat is, amelyek nem fogynak attól, hogy többen használják - például intézményi szerverekről elérhető adatbázisokat, vagy a kuatóintézetekbe való belépés - s ezzel a mindennapi tudományos kommunikáció - lehetőségét .

Ez a 2010 után elkezdődött, napjainkban kiteljesedő gyakorlat a magyar tudománypolitika exponensei részéről érthető, hiszen MINDEN független gondolat akadályt jelent eszméik és politikai céljaik megvalósításával szemben, ilyen értelemben nincsenek "apolitikus" tudományos gondolatok - egy tudományos mű vagy erősíti vagy gyengíti az általános politikai célokat, az ágazatpolitikai célokat, vagy a tudománypolitikai célokat.

Hasonlóképpen logikus volt, hogy náci megszállók és helyi kollaboránsaik Franciaország vagy Szerbia szerte úgy gondolták, kevesebb baj van a megölt, mint az életben hagyott ellenállóval. Csakhogy ezek a megszállók és kollaboránsaik mindent egy lapra tettek fel, arra, hogy megmarad a hatalmi rendszerük, nem várták el, hogy majd ha eljön a szabadság (ritkán a nép akaratából, gyakrabban idegen szuronyok hegyén) büntetlenül tovább csinálhassák, amit hivatalból csináltak...

Egyre jobban zavar a gondolat, hogy a mai urak azt gondolják, hogy ha egyszer menniük kell a vezető pozícióikból, állampolgárként, kutatóként következmények nélkül élhetnek majd közöttünk (illetve unokáink között).

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

AZ MTA KTB ÁLLÁSFOGLALÁSA A HUN-REN KRTK KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK (KTI) NYUGDÍJAS KUTATÓIVAL SZEMBENI ELJÁRÁSRÓL

Az MTA KTB 2024. február 29-én meghallgatta Fertő Imrének, az HUN-REN

KRTK főigazgatójának beszámolóját az HUN-REN KRTK helyzetéről. A rendkívül szerteágazó, több mint egy órás beszámoló azonban nem tért ki a főigazgató úr által többször említett intézeti generációváltásnak

egy a Bizottság megítélése szerint morálisan vállalhatatlan

epizódjára, a nyugdíjas kutatók eltávolítására. 2024. január közepén a

HUN-REN KRTK KTI nyugdíjas kutatói az Intézet tudományos titkára által

jegyzett levélből értesültek arról, hogy február 15-i határidővel

távoznuk kell az Intézetből (le kell adniuk belépőkártyáikat,

szobakulcsaikat, kutatásaikhoz használt eszközeiket, nem használhatják

a kutatói infrastruktúrát stb.). A levél egy másfél hónappal korábbi

kelekezésű, a nyugdíjas megállapodásokról szóló, főigazgatói

szabályozásra hivatkozott, amelyről, annak érvénybe lépésének idején

sem az érintettek, sem pedig a HUN-REN KRTK-val munkaviszonyban lévők

nem kaptak tájékoztatást. A szabályzatot az üzemi tanács sem ismerte.

E szabályzat szerint csupán azok a nyugdíjas kutatók mentesülnek a

távozás kényszere és annak következményei alól, akik kutatást

vezetnek. A Bizottság megítélése szerint a nyugdíjas kutatókkal

szembeni vezetői eljárás íratlan szakmai-etikai szabályokat sértett meg. A döntés nemcsak méltatlan az érintettekkel szemben, hanem jelentős károkat okoz mind a kutatóközpontnak, mind a magyar közgazdaságtudományi kutatásnak. Az idősebb kutatói generáció minden ország tudományos életében komoly megbecsülést élvez, mivel tudásával, tapasztalatával, aktív közéleti tevékenységével segíti a tudományos gondolatok terjedését, a fiatalok könnyebb pályakezdését, biztosítja a tudományos élet folytonosságát. A közgazdasági Nobel emlékdíjban részesült kutatók 29 százaléka 70 éves, vagy annál idősebb volt a díj elnyerésének évében. A KRTK főigazgatójának döntése értelmében őket már kizárták volna országuk tudományos életéből. Azokról a kutatókról van szó, akik az elmúlt évtizedekben jelentős mértékben hozzájárultak a KTI tudományos hírnevének megerősödéséhez, nemzetközi presztízsének felépítéséhez, akiknek az életműve a hazai társadalomtudomány kiemelkedő szegmensét jelenti. Jelenleg is zajló kutatásaik tovább növelhetnék a HUN-REN KRTK tudományos presztízsét, a részvételükkel folyó kutatási projektek közvetlenül is hozzájárulnak az intézet finanszírozásához. MTA KTB szolidaritását fejezi ki az érintett kutatókkal, és sajnálatosnak tartja, hogy a HUN-REN KRTK főigazgatója méltánytalan módon, az érintettek jelentős szakmai érdemei, megkerülhetetlen életműve ellenére – különösen pedig érdemeik elismerése nélkül – távolított el olyan nyugdíjas kutatókat a KTIből, akik nemcsak az Intézet hazai és nemzetközi elismertségéhez, hanem a hazai közgazdasági gondolkodáshoz és a szakmai közélethez is jelentősen hozzájárultak – és a továbbiakban is hozzájárulhatnak.

*

Élet és Irodalom 2024-03-08: A Stádium 28 Kör állásfoglalása

Az MTA köztestületi tagjaiból alakult társadalmi fórum a következő állásfoglalást bocsátotta ki:

Felháborító dolog jutott tudomásunkra. A HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaságtudományi Intézetének igazgatója vélt vagy valós elvárásra, magánszorgalomból vagy engedelmességből – nem tudjuk – megfosztotta nyugdíjas vagy nyugalomba vonuló kollégáit hivatalos e-mail-címüktől, intézeti belépőkártyájuktól, számítógépüktől, könyvtárhasználatuktól, az intézeti virtuális magánhálózat és ezzel az adatbázis használatától. Lényegében kizárta őket a további kutatási lehetőségéből. Azzal érvel, hogy nyugdíjasok lévén semmilyen kötelezettségük nincs irányukban, de ez nem jelentheti az anyagi teherrel nem járó lehetőségek megvonását is. Embertelen, tiszteletlen, tudományellenes eljárás, amelyet vissza kell vonni azonnali hatállyal. Szolidárisak vagyunk az érintett tudósokkal.

Nagy Péter Tibor